

Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1/1, 1985, Ankara

ABDAL MUSA ZÂVİYESİ'NİN VAKIFLARI

(010072) ?

Mustafa UĞURLU

Abdal Musa, XIV. yüzyılda Batı Anadolu'da faaliyet gösteren Rum abdallarının ileri gelenlerindedir. Yeniçeriliğin kuruluşu ile ilgili rivayetlerde adı geçer. Aşıkpaşazâde'ye göre Hacı Bektaş Veli'nin mensuplarından, Bektaşiliğin teşekkülünden sonra, bu tarikat içinde en önde gelen evliyalardan biri olarak kabul edilmiştir.

Abdal Musa'nın hayatı ve yaşadığı yerler hususunda çeşitli menkabeler vardır. Hatta, bunlardan hareketle iki ayrı Abdal Musa'nın olup olmadığı tartışılmıştır. Ahmed Refik, «Abdal Musa, Bursa fethinde Orhan Beğ'le beraber bulunmuştur. Musa Baba nâmiyle yâdedilmiştir. Emir Sultan civarında vefat etmiştir. Orhan Beğ, Abdal Musa nâmına bir tekne bina ettirmiştir.» (1) derken, buna karşılık M. Fuad Köprülü, «Birbirinden ayrı iki Abdal Musa bulunduğu iddiası, Bursa'da ve Elmalı civarında onun adına iki medfen bulunmasını tevîl etmek maksadıyla uydurulmuştur. Halbuki aynı velî adına ayrı ayrı yerlerde makamlar bulunması, umûmiyetle din tarihinde ve Türk evliya menkıbeciliğinde daima tesadüf edilen bir hâdisedir. Abdal Musa an'anesinin Bursa'da, Yatağan Baba adı ile Aydın vilayeti cenubunda, sonra en kuvvetli surette Teke havalisinde yerleşmiş olması belki de bu an'änenin takip etmiş olduğu istikameti gösteriyor.» (2) demektedir.

Bütün bunlara bakılacak olursa; Abdal Musa, Osmanlı Devleti'nin ilk devirlerinde fetihlere katılmış, hatta Bursa'nın fethinde Orhan Gazi ile birlikte bulunmuştur. Daha sonra, muhtemelen Aydın üzerinden Antalya'ya giderek Elmalı yakınlarındaki Tekkeköy'de bugün de mevcut olan zâviyeyi kurmuş ve

(1) Ahmed Refik, «Fatih Zamanında Teke İli», Türk Tarih Encümeni Mecmuası, 79/2, İstanbul 1340.

(2) Köprülü, Prof. M. Fuad, «Abdal Musa», Türk Kültürü, S. 124, Şubat 1973.